

Lach autoritaire types uit. Eis schoonheid en troost. Aai je kat of je geliefde, maar verzet je!

Marcia Luyten

Marcia Luyten is journalist en columnist van de Volkskrant.

Gepubliceerd op 30 december 2025Leestijd 2 min



Verzet je! Ga naar de kroeg. Ze zijn er steeds minder, cafés. Samen eten en drinken verschuift naar restaurants of thuisbezorgd, en dan praat je niet met anderen. Terwijl het café volgens cultuurfilosoof George Steiner typisch Europees is: waar men zit zonder doel, zonder haast, zonder consumptiedwang, waar studenten, schrijvers, ambtenaren, denkers, meubelmakers, oude vrienden en jonge geliefden tafels delen, waar wordt gesproken, gelezen, gedronken, geroddeld, gezwegen.

Laat je niet intimideren, manipuleren of voorliegen. Abonneer je op een kwaliteitskrant. Journalistiek is duurder dan desinformatie, maar veel goedkoper en gezonder dan dictatuur. Steun onderzoekscollectieven als Investico, Follow the Money, Bellingcat of Lighthouse Reports. Verzet je tegen de kaalslag bij omroepen. Eis schoonheid en troost. Lees geschiedenis. Ze herhaalt zich niet, maar weerklinkt verrassend vaak.

Columnisten hebben de vrijheid hun mening te geven en hoeven zich niet te houden aan de journalistieke regels voor objectiviteit. Lees [hier](#) onze richtlijnen.

Mijd onlineplatforms die te weinig modereren: Facebook, X, Instagram en toch ook YouTube. Leer je kinderen hoe propaganda werkt. Verruil WhatsApp voor Signal – niet omdat je iets te verbergen, maar iets te beschermen hebt. Onderzoek zelf: wie betaalt een platform? Wie profiteert ervan? Autoritarisme floreert bij luiheid.

Bezoek de bibliotheek. Meld je aan voor een cursus – als leerling of docent. Word lid van een vereniging. Niet alleen leef je langer gelukkiger te midden van bekenden, in zijn boek *Bowling Alone* liet Robert Putnam zien dat meer sociaal kapitaal leidt tot meer vertrouwen – in medemensen, maar ook in de politiek. Doe vrijwilligerswerk. Spreek elke dag één onbekende aan. Populisme verafschuwt sociale complexiteit.

Wees als consument burger. Koop lokaal. Democratie heeft nabijheid nodig, ook in de economie. Mijd Amazon. Mijd Temu, JD.com en Shein. Koop bij de boekhandel om de hoek, ook online. Of vooruit: bij Bol, maar geef je geld uit in Europa. Verzet je tegen meer datacentra, tegen koopkathedralen buiten de stad, tegen de Mall of the Netherlands. Ze produceren uniforme mensen, ze zijn het doodvonnis voor dorpswinkels en levendige binnensteden.

Word lid van een politieke partij. Waak voor achteloos kwaadspreken over ‘de politiek’. Doe niet mee aan het beschimpen van rechters. Cynisme is de beste vriend van tirannie. Steun raadsleden, wethouders en burgemeesters die worden bedreigd. Sowieso, steek een beetje tijd in politiek en bestuur. Verdiep je in hoe de overheid werkt. Sceptis of kritiek is gezond, minachting gevaarlijk. Het verachten van het democratisch ethos is de grondstof van extreemrechts populisme. Ga dus niet mee in de permanente

verontwaardiging die populisten, Maga-ondernemers, techmiljardairs, complotdenkers, kruisvaarders, roofridders, kolonisten, racisten en hun trollen zo gretig rondpompen. Stem altijd, ook als je mokt. Juist dan.

Verdiep je in iemand met een andere mening, in zijn angsten, verlangens en belangen. Aai je hond, je kat, aai je geliefde. Loop door het bos en bemin een boom. Tirannie gedijt bij woede, liefkozen is sabotage. Word lid van een koor. Samen ademen verzacht, geeft geluk. Lach autoritaire types uit. Ze verdragen spot slechter dan kritiek. Weiger hun simplistische oplossingen voor ingewikkelde problemen. Omarm de queers. Verschil is geen zwakte, maar beschaving.

Help goede doelen. De burgermaatschappij is de grond onder de democratie. Ondersteun onafhankelijke makers van theater, film, literatuur, kunst. Autocraten zijn allergisch voor eigenzinnigheid en nuance. Blijf beleefd. Woede holt je uit, vriendelijkheid ondermijnt verbittering.

Bestrijd de duisternis met steun aan Oekraïne. Daar vechten ze ook voor onze vrijheid. Schenk (een deel van) een auto, een scherfvest, een drone of generator.

Oefen je in dankbaarheid, ook voor het alledaagse. Zoveel dat fijn, mooi en bijzonder is. Maak plezier! Dans, drink, lach, omarm, en durf! Durf te denken, te twijfelen, lief te hebben. Kom nou. Kom toch in verzet.

Geen column meer missen?

Volg uw favoriete columnisten via de app. Klik op het belletje naast de auteursnaam.

Help ons door uw ervaring te delen:

Lees ook

Geselecteerd door de redactie

Ook interessant voor u

Op basis van bovenstaand artikel